

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2013

763/2013

Laki

tekijänoikeuslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tekijänoikeuslain (404/1961) 19 §:n 4 momentti, 25 g § ja sen edellä oleva väliotsikko, 45 §:n 4 ja 5 momentti, 46 §:n 2 ja 3 momentti ja 46 a §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 19 §:n 4 momentti laissa 1228/2006 sekä 25 g § ja sen edellä oleva väliotsikko, 45 §:n 4 ja 5 momentti, 46 §:n 2 ja 3 momentti ja 46 a §:n 3 momentti laissa 821/2005, sekä

lisätään lakiin uusi 16 f § ja sen edelle uusi väliotsikko, 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1654/1995, uusi 2 momentti ja 45 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 821/2005, uusi 5 ja 6 momentti, jolloin muutettu 5 momentti siirtyy 7 momentiksi, sekä lakiin uusi 46 b—46 d § ja niiden edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Orpoteosten käyttäminen

16 f §

Orpoteosten käyttämisestä annetussa laissa (764/2013) säädetään orpoteoksista valmistettavista kappaleista ja orpoteosten välittämistä yleisölle:

- 1) yleisölle avoimissa kirjastoissa, museoissa ja koulutusorganisaatioissa;
- 2) arkistoissa ja elokuva- ja äänitearkistoissa; sekä
- 3) julkisen palvelun televisio- ja radioyhtiöissä.

19 §

Teoksen tekijällä on oikeus korvaukseen teoksensa kappaleiden lainaamisesta yleisölle, lukuun ottamatta rakennustaiteen, taidenäyttelyn ja taideteollisuuden tuotteita. Korvausta voidaan vaatia ainoastaan kolmen vii-

meisimmän kalenterivuoden aikana tapahtuneesta lainaamisesta. Oikeutta korvaukseen ei kuitenkaan ole, jos lainaaminen tapahtuu tutkimusta tai opetustoimintaa palvelevasta kirjastosta. Tässä momentissa tarkoitettuun oikeuteen sovelletaan, mitä 41 §:ssä säädetään. Oikeustoimi, jolla tekijä luovuttaa oikeutensa tässä momentissa tarkoitettuun korvaukseen, on mitätön.

Arkistoidun ohjelman ja lehden uudelleen käyttäminen

25 g §

Lähetäjäyhteisö saa sopimuslisenssin nojalla, siten kuin 26 §:ssä säädetään, valmistaa arkistossaan olevasta televisio- tai radio-ohjelmasta ja siihen sisältyvästä teoksesta kappaleen ja käyttää sitä yleisölle välittämiseen, jos teos sisältyy lähetäjäyhteisön tuotta-

HE 73/2013
SiVM 6/2013
EV 120/201

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/77/EU (32011L0077); EUVL L 265, 11.10.2011, s. 1

maan tai tilaamaan televisio- tai radio-ohjelmaan, joka on lähetetty ennen 1 päivää tammikuuta 2002.

Lehtikustantaja saa sopimuslisenssin nojalla, siten kuin 26 §:ssä säädetään, valmistaa teoksesta kappaleen ja käyttää sitä yleisölle välittämiseen, jos teos sisältyy lehtikustantajan ennen 1 päivää tammikuuta 1999 julkaisemaan sanoma- tai aikakauslehteen.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske teosta, jonka käytön tekijä on kieltänyt.

43 §

Sanoitetun sävellysteoksen, jota varten sekä sanoitus että sävellys erityisesti luotiin, tekijänoikeus on voimassa kunnes 70 vuotta on kulunut viimeiseksi kuolleen sanoittajan tai säveltäjän kuolinvuodesta, riippumatta siitä, onko nämä henkilöt nimetty sanoitetun sävellysteoksen tekijöiksi.

45 §

Jos 2 momentissa tarkoitettu tallennettu esitys julkaistaan tai saatetaan laillisesti yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä ennen kuin esitysvuodesta on kulunut 50 vuotta, mainitussa momentissa säädetty suoja on voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona tallennettu esitys ensimmäisen kerran julkaistiin tai sanotulla tavalla saatettiin yleisön saataviin.

Jos 3 momentissa tarkoitettu tallennettu esitys julkaistaan tai saatetaan laillisesti yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä ennen kuin esitysvuodesta on kulunut 50 vuotta, mainitussa momentissa säädetty suoja on voimassa, kunnes 50 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona tallennettu esitys ensimmäisen kerran julkaistiin tai sanotulla tavalla saatettiin yleisön saataviin.

Esityksen elokuvaamisoikeuden luovutus käsittää oikeuden levittää tallennettu esitys yleisön keskuuteen vuokraamalla, jollei toisin ole sovittu.

Menettelyyn, johon 1—5 momentin mukaan vaaditaan esittävän taiteilijan suostumus, sovelletaan vastaavasti, mitä 2 §:n 2—4 momentissa, 3, 6—9, 11 ja 11 a §:ssä, 12 §:n 1—3 momentissa, 13 a §:n 2 momentissa, 14 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 15, 16 ja

16 a—16 e §:ssä, 17 §:n 2, 3 ja 5 momentissa, 19 §:n 1, 2 ja 5 momentissa, 21, 22 ja 25 b—25 d §:ssä, 25 f §:n 2 ja 3 momentissa, 25 g §:n 1 ja 3 momentissa, 25 h, 25 i, 26, 26 a—26 f ja 26 h §:ssä, 27 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 28, 29, 29 a, 41 ja 42 §:ssä säädetään.

46 §

Jos tallenne julkaistaan ennen kuin tallentamisvuodesta on kulunut 50 vuotta, 1 momentissa säädetty suoja on voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona tallenne ensimmäisen kerran julkaistiin. Jos tallennetta ei julkaista, vaan se laillisesti, ennen kuin tallentamisvuodesta on kulunut 50 vuotta, saatetaan yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä, suoja on voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona tallenne ensimmäisen kerran sanotulla tavalla saatettiin yleisön saataviin. Jos oikeuksien luovutussopimus irtisanoitaan 46 b §:n mukaisesti, tässä pykälässä säädetty suoja lakkaa olemasta voimassa.

Menettelyyn, johon 1 ja 2 momentin mukaan vaaditaan tuottajan suostumus, sovelletaan vastaavasti, mitä 2 §:n 2—4 momentissa, 6—9 §:ssä, 11 §:n 2—5 momentissa, 11 a §:ssä, 12 §:n 1—3 momentissa, 13 a §:n 2 momentissa, 14 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 15, 16 ja 16 a—16 e §:ssä, 19 §:n 1, 2 ja 5 momentissa, 21, 22, 25 b ja 25 d §:ssä, 25 f §:n 2 ja 3 momentissa, 25 g §:n 1 ja 3 momentissa, 26, 26 a—26 f ja 26 h §:ssä, 27 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 29 §:ssä säädetään.

46 a §

Menettelyyn, johon 1 ja 2 momentin mukaan vaaditaan tuottajan suostumus, sovelletaan vastaavasti, mitä 2 §:n 2 ja 3 momentissa, 6—9 §:ssä, 11 §:n 2—5 momentissa, 11 a §:ssä, 12 §:n 1—3 momentissa, 13 a §:n 2 momentissa, 14 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 15, 16 ja 16 a—16 e §:ssä, 19 §:n 1, 2 ja 5 momentissa, 22, 25 b ja 25 d §:ssä, 25 f §:n 2 ja 3 momentissa, 25 g §:n 1 ja 3 momentissa, 26, 26 a—26 f ja 26 h §:ssä, 27 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 29 §:ssä säädetään.

Äänitallenteen oikeuksien luovutussopimuksen irtisanominen

46 b §

Jos äänitallenteen tuottaja ei tarjoa riittävää määrää äänitallenteen kappaleita myyntiin tai saata äänitallennetta yleisön saataviin johtimitse tai johtimitta siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada äänitallenne saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, ja 50 vuotta on kulunut äänitallenteen julkaisemisesta tai, jos äänitallennetta ei ole julkaistu, äänitallenteen saattamisesta laillisesti yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä, esittävä taiteilija voi kirjallisesti ilmoittaa tuottajalle haluavansa irtisanoa sopimuksen, jolla hän on luovuttanut tälle oikeutensa äänitallenteeseen.

Esittävällä taiteilijalla on oikeus kirjallisesti irtisanoa 1 momentissa tarkoitettu sopimus, jos äänitallenteen tuottaja ei ryhdy tarjoamaan äänitallennetta molemmilla 1 momentissa tarkoitetuilla tavoilla vuoden kuluessa siitä, kun esittävä taiteilija ilmoitti halustaan irtisanoa sopimus.

Jos äänitallenteeseen on tallennettu esitys, jonka useat esittävät taiteilijat ovat tehneet yhdessä, sopimuksen irtisanomisen edellytyksenä on, että kaikki toimittavat samanaikaisesti 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen ja, jos tuottaja ei ryhdy tarjoamaan äänitallennetta, 2 momentissa tarkoitettua irtisanomisilmoituksen.

Sopimus, jolla esittävä taiteilija luopuu tässä pykälässä tarkoitettua irtisanomis-oikeudestaan, on mitätön.

Liitännäistoimenpiteet

46 c §

Esittävällä taiteilijalla on oikeus saada äänitallenteen tuottajalta vuotuinen lisäkorvaus kultakin täydeltä vuodelta välittömästi sen jälkeen, kun 50 vuotta on kulunut äänitallenteen julkaisemisesta tai, jos äänitallennetta ei ole julkaistu, kun 50 vuotta on kulunut äänitallenteen saattamisesta laillisesti yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä, jos oikeuksien luovutussopimuksessa on sovittu esittävälle taiteilijalle maksettavasta kertakorvauksesta. Sopimus, jolla

esittävä taiteilija luopuu tässä momentissa tarkoitettua oikeudestaan lisäkorvaukseen, on mitätön.

Äänitallenteen tuottajan on varattava lisäkorvauksen maksamista varten 20 prosenttia tuloista, jotka tuottaja on saanut korvauksen maksamisvuotta edeltävänä vuonna äänitallenteen kappaleiden valmistamisesta ja levittämistä sekä äänitallenteen välittämistä yleisölle.

Jos esittävällä taiteilijalla on äänitallenteen tuottajan kanssa tehdyn oikeuksien luovutussopimuksen perusteella oikeus toistuviin maksuihin tuottajalta, esittävälle taiteilijalle suoritettavista maksuista ei pidätetä ennakkomaksuja eikä sopimuksessa määriteltyjä vähennyksiä sen jälkeen, kun 50 vuotta on kulunut äänitallenteen julkaisemisesta tai, jos äänitallennetta ei ole julkaistu, kun 50 vuotta on kulunut äänitallenteen saattamisesta laillisesti yleisön saataviin muutoin kuin tallenteen kappaleita levittämällä.

Lisäkorvauksen maksaminen

46 d §

Edellä 46 c §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu lisäkorvaus maksetaan 47 a §:n 1 momentissa tarkoitettua järjestön välityksellä.

Äänitallenteiden tuottajien on pyynnöstä annettava 47 a §:n 1 momentissa tarkoitettua järjestölle kaikki lisäkorvaukseen oikeutettuja esittäviä taiteilijoita ja heidän tallennettuja esityksiään koskevat tiedot, jotka voivat olla tarpeen lisäkorvauksen maksamisen varmistamiseksi.

Esittävien taiteilijoiden ja äänitallenteiden tuottajien tulee sopia järjestön kanssa lisäkorvauksen maksamisesta ja jakamisesta noudattavista menettelytavoista ja muista käytännön järjestelyistä.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 2013. Lain 16 f § tulee kuitenkin voimaan 29 päivänä lokakuuta 2014.

Lain 43 §:n 2 momenttia sovelletaan myös sanoitettuihin sävellysteoksiin, jotka on luotu ennen tämän lain voimaantuloa, jos niiden sävellys tai sanoitus on edelleen suojattu tämän lain tullessa voimaan.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin äänitallenteille tallennettuihin esityksiin ja ääni-

tallenteisiin, jotka on tallennettu ennen tämän lain voimaantuloa ja jotka ovat lain voimaan tullessa edelleen suojattuja.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin toimiin, hankittuihin oikeuksiin ja tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Äänitallenteen tuottajan esittävältä taiteilijalta ennen tämän lain voimaantuloa hankkimiin oikeuksiin ja niitä koskeviin sopimuksiin sovelletaan lisäksi 46 b—46 d §:n säännöksiä.

Lain 19 §:n 4 momenttia sovelletaan kuitenkin myös ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin lainauskorvausoikeuden luovutuksiin. Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyn lainauskorvausoikeuden luovutuksen perus-

teella muille kuin tekijälle tai tekijän perillisille maksettuja lainauskorvauksia ei tarvitse palauttaa.

Sanoitetun sävellysteoksen kappaleita, jotka on valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saa edelleen levittää.

Ellei esittävän taiteilijan ja äänitallenteen tuottajan välisessä oikeuksien luovutus sopimuksessa ole toisin sovittu, sopimuksen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, katsotaan olevan voimassa koko sen ajan, jonka esittävän taiteilijan tämän lain mukainen suoja on voimassa.

Helsingissä 8 päivänä marraskuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Paavo Arhinmäki*